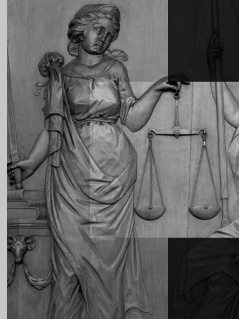

23 juni 2022

Evenredigheid in de milieurechtspraak

Mr. M.J.H.M. Verhoeven

1

23 juni 2022

programma

- Stand van zaken voorbereiding op Omgevingswet
- Formele rechtvaardigheid
- Materiële rechtvaardigheid
  - Toetsingsintensiteit
  - evenredigheid in omgevingsrecht nu
  - evenredigheid in omgevingsrecht in de toekomst

2

2

Titel
Datum

1

Vorbereiding rechtspraak op Omgevingswet

- We gaan uit van iwt 1-1-2023
- Voorlopers
- Digitaal stelsel – behoefte rechtspraak
- Onteigening
- Hoe gaan we toetsen? Geen piketpaaltjes of toch wel?

Formele rechtvaardigheid (ofwel effectieve omgevingsrechtspraak en PSB)

- Op de zitting en in de uitspraak oog hebben voor waar het om gaat.
- Heldere, begrijpelijke zittingen en uitspraken ofwel Klare Taal & Heerlijk Helder
- betekenisvolle indringende toetsing op zitting
- Stichting Advisering Bestuursrechtspraak
- finale geschil beslechting (zelf oplossen)
- Oplossing achterliggend conflict door onlosmakelijke samenhang
- Tijdige rechtspraak ?

Materiële rechtvaardigheid

PSB en de toeslagenaffaire

Gevolgen voor de rechterlijke attitude

- Eigenwijzer: moet / kan het wel zo?
- Evenrediger: wat betekent dit voor u?

- Rechterlijke toetsingsintensiteit?

De toetsingsintensiteit in het milieurecht

1) Exceptieve toetsing

Toetsing aan hoger recht / algemene rechtsbeginselen (waaronder evenredigheid)

ECLI:NL:RVS:2021:1598 toetsing Rgv

ECLI:NL:RVS:2022:1440 conclusie AG over AVV

ECLI:NL:RVS:2022:1441 conclusie AG over C L

Niet: voorzorgsbeginsel ECLI:NL:RVS:2022:556

2) Toetsing beoordelingsruimte

Toetsingintensiteit beoordelingsruimte

- Kroonberoep, KB op advies Afdeling geschillen: VOL
- ABRVS voor de Wende (21 april 1998, M&R 1998,70):VOL
- ABRVS na de Wende 'zekere beoordelingsvrijheid'
- ABRVS en Rechtbanken
- Terughoudend leidt tot verschillen?

Vb. blootstelling endotoxinen

ECLI:NL:RVS:2018:2395

ECLI:NL:RVS:2020:1267

Evenredigheid algemeen

Harderwijk 2-2-2022 ECLI:NL:RVS:2022:285

- Geen Maxis Praxis
- Unierechtelijke evenredigheidstoets:
*geschiktheid, noodzakelijkheid evenwichtigheid ofwel
Doel (regeling) middelen (besluit) gevolgen*
- 4:84 = 3:4 lid 2 (ECLI:NL:RVS:2021:2243)
- Toetsingsintensiteit in een glijdende schaal
Omvang beslisruimte, gewicht belangen

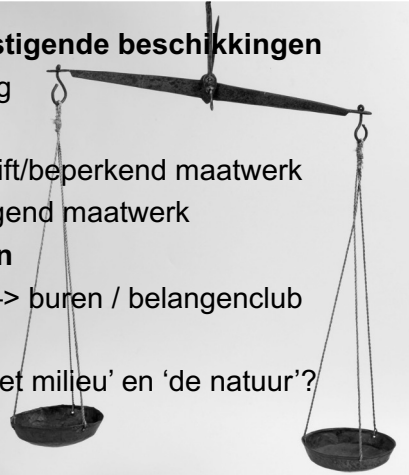
Evenredigheid in het omgevingsrecht

Belastende en begunstigende beschikkingen

- Handhaving/intrekking
- Weigering
- Vergunningsvoorschrift/beperkend maatwerk
- Vergunning/begunstigend maatwerk

Meer partijen/belangen

- Vergunninghouder <-> buren / belangenclub
- Vergeten partijen
- Vergeten belangen 'het milieu' en 'de natuur'?

9

9

Weigering vergunning

Vb ruimtelijk spoor ECLI:NL:RBOBR:2022:571

Weigering is in beginsel belastend

- Wat is de weigeringsgrond (excp. toetsen)?
- Waarom is het nodig om te weigeren, kan het op andere manier vs 'de aanvrager bepaalt'?

Let op:

- zijn alle belangen in beeld?
- worden alle belangen behartigd?

10

10

Titel
Datum

5

vergunningvoorschrift

ECLI:NL:RBOBR:2022:1823

Wijziging omgevingsvergunning BRZO bedrijf ogv
zorgplicht 5 lid BRZO

Let op: Zorgplichten Omgevingswet (o.a. 2.11 BAL)

Verlening vergunning: Evenredigheid in de 'zekere beoordelingsruimte'

Een vergunning is begunstigend voor de een en
belastend voor de ander

-> AG Widdershoven ECLI:NL:RVS:2022:1140

Ook al wordt voldaan aan toetsingskaders, kan
een vergunning nog steeds ingrijpende gevolgen
hebben.

-> vollere toets

Evenwicht kan op meerdere manieren worden
bereikt.

ECLI:NL:RBOBR:2022:2505

Verweerder kan een omgevingsvergunning verlenen voor het afwijken van het bestemmingsplan zolang dit niet in strijd is met een goede ruimtelijke ordening (gelet op artikel 2.12, eerste lid, van de Wabo). De rechtbank onderzoekt of verweerder bij het gebruik van deze bevoegdheid alle ruimtelijke relevante aspecten in kaart heeft gebracht en die heeft meegewogen. Verweerder kan afwijken van het bestemmingsplan maar is hiertoe niet verplicht. Verweerder zal bij deze keuze alle belangen moeten meewegen en moeten kijken of bij de verlening van de omgevingsvergunning de belangen van derden zoals eiseres niet onevenredig worden geschaad. Hierbij kan verweerder onder meer nagaan of door alternatieven of door aanvullende maatregelen of voorschriften een voldoende evenwicht wordt bereikt.

13

13

En na 1-1-2023?

Vergunning MBA (8.9 Bkl) dwingender toetsingskader-> vollere toets

OPA vergunning: meer beslisruimte dus?

- Bestuursorganen zullen het gebruik van deze beslisruimte beter moeten verantwoorden
- Evenredigheidstoets (geschiktheid noodzakelijkheid *evenwichtigheid*) past naadloos in 4.2 / 5.21b Ow: "*Evenwichtige* toedeling van functies aan locaties"

14

14

Titel
Datum

7

Rol van de rechter onder de Ow

Wetgever: marginaal toetsen

Rechtspraak: evenredigheidstoets

Wat vindt u?